

A tantárgy neve:	magyarul:	Kemometria I.						Kódja:	TTKME0511 TTKME0511_L	
	angolul:	Chemometrics I.								
A képzés 2. féléve (tavaszi félév)										
Felelős oktatási egység:		DE TTK, Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék								
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:		
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	8	Féléves	0	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kalmár József				beosztása:	egyetemi adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók										
alapvető ismereteket szerezzen a kémiai és analitikai kémiai információ minél teljesebb kinyeréséhez szükséges matematikai statisztikai, lineáris algebrai, konvex geometriai, számítástechnikai és formál logikai módszerek és eljárások elméleti alapjaiban.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: a hallgató										
<i>Tudás:</i>										
Ismerje a leíró statisztika alapvető módszereit.										
Ismerje a legelterjedtebb statisztikai hipotézisvizsgálatok elvi alapjait.										
Ismerje a legelterjedtebb regressziós módszerek elvi alapjait.										
Ismerje a kémiai adatsorok feldolgozására használt alapvető alakzatkeresési és osztályozási módszereket.										
Ismerje a legalapvetőbb statisztikai kísérlettervezési és optimalási módszereket.										
Ismerje az analitikai kémiában általánosan használt kalibrációs módszereket.										
<i>Képesség:</i>										
Képes adott gyakorlati probléma esetén a kémiai információ minél teljesebb kinyerését lehetővé tevő kemometria eljárással kiválasztására.										
Képes szakirodalmi leírás alapján kemometria eljárással megtervezésére és a kapott eredmények kritikai értékelésére.										
Képes kemometria alapismereteinek továbbfejlesztésére.										
<i>Attitűd:</i>										
Nyitott arra, hogy kémiai témakörben kemometria eljárással alkalmazzon adatok értékelésére, és arra, hogy kemometria módszerek eredményét kritikailag értékelve felhasználja munkájához.										
<i>Autonómia és felelősség:</i>										
Szakmai irányítás mellett kemometria témájú részfeladatokat önállóan képes a kurzusban szereplő témakörök kapcsán elvégezni, a kapott eredményeket értelmezni, valamint reálisan, kritikailag értékelni.										
A kurzus tartalma, témakörei										
- Leíró statisztika. - Statisztikai hipotézisvizsgálatok. - Variancia-analízis. Egyutas-, többutas módszerek. - Regresszió számítás. Legkisebb négyzetek módszere. - Minták osztályozása. Főkomponens analízis. - Lineáris diszkriminancia-analízis. - Klaszteranalízis. - Kísérlettervezés. Teljes- és részfaktoros kísérlettervek. - Optimalási módszerek. Szimplex optimalás. - Kalibráció. Mérőgörbék készítése. Külső és belső standard módszer, addíciós módszer.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek										
Előadás, szükség szerint konzultáció.										

Értékelés
Kollokvium (szóbeli és írásbeli).
Kötelező olvasmány:
Ajánlott szakirodalom: Matthias Otto, Chemometrics: statistics and computer application in analytical chemistry, WILEY-VCH, 1999, New York

Heti bontott tematika	
1. hét	Leíró statisztika. Eloszlás matematikai jellemzése. Sűrűségfüggvény, eloszlásfüggvény, várható érték, szórás, variancia. Centrális határeloszlás tétel. TE: Felismeri és alkalmazza a különböző statisztikai modelleket.
2. hét	Statisztikai hipotézisvizsgálatok I.: t-próba. Fajtái, alkalmazása, gyakorlati példák. TE: Ismereteket szerez a t-próba elvi alapjairól és alkalmazásáról.
3. hét	Statisztikai hipotézisvizsgálatok II.: ANOVA. Fajtái, alkalmazása, gyakorlati példák. TE: Ismereteket szerez az ANOVA elvi alapjairól és alkalmazásáról.
4. hét	Főkomponens-analízis (principal component analysis) I. Elméleti háttér. Főkomponensek által kódolt információ. Variancia, sajátérték, loading, score. A transzformáció menete. TE: Ismereteket szerez a PCA elvi alapjairól és alkalmazásáról.
5. hét	Főkomponens-analízis (principal component analysis) II. Gyakorlati alkalmazások. A transzformációval nyerhető információk. Buktatók. TE: Megismeri a PCA-val nyerhető információk rendszerét, a módszer helyes alkalmazását.
6. hét	Klaszteranalízis és lineáris diszkriminancia-analízis. Módszerek általános jellemzése, fajtái. Gyakorlati alkalmazások. TE: Ismereteket szerez a klaszteranalízis és az LDA elvi alapjairól és alkalmazásáról.
7. hét	Matematikai modellezés I. Lineáris legkisebb-négyzetes illesztés. Felhasználás, gyakorlati példák. TE: Ismeri a lineáris legkisebb-négyzetes illesztés elvi alapjait és felhasználását.
8. hét	Matematikai modellezés II. Nemlineáris legkisebb-négyzetes illesztés. A numerikus matematika néhány módszere. TE: Ismeri a nemlineáris legkisebb-négyzetes illesztés elvi alapjait és felhasználását.
9. hét	Kísérlettervezés (design of experiment) I. Érzékenységvizsgálat (screening). TE: Ismeri az érzékenységvizsgálat elvi alapjait. Képes teljes- illetve részfaktorális kísérlettervet készíteni.
10. hét	Kísérlettervezés (design of experiment) II. Optimalás. TE: Ismeri a legelterjedtebb optimumkeresési módszerek elvi alapjait.
11. hét	Kalibráció az analitikai kémiában. Külső standard, belső standard, standard addíció, kísérő standard módszerek. TE: Ismeri és alkalmazni tudja a kémiai analitikában használt kalibrációs módszereket.
12. hét	Többváltozós kalibráció (multivariate calibration) A PCR és a PLS elvi alapjai és alkalmazása. TE: Ismeri a PCR és a PLS elvi alapjait és alkalmazását.